

27 AGUSTOS 1991

madde : Cacabey Medresesi

A. Br. : c. 9 , s. 226-227

B. L. : c. 12 , s. 2112

F. A. : c. , s.

M. L. : c. 11 , s. 423

T. A. : c. , s.

Geçmişten hız alıp geleceğe bakmıyoruz

Cacabey Medresesi yıkılıyor!..

RECEP AVCI

KIRŞEHİR (ZAMAN)- Bir insanın geçmişi ne kadar iyiye geleceği o derece parlaktır. Aynı şekilde bir milletin geçmişi de geleceğine ışık tutar. Yani, bir milletin tarih kökleri ne kadar eskiye dayanıyorsa ve ne kadar çok kültür ve sanat eserleri zenginliğine sahipse, o milletin tarih seyri içindeki varlığı da o nisbette sürekli ve istikrarlıdır.

Millet olarak böyle bir özelliğe sahip olduğumuzu rahatlıkla söyleyebiliriz. Çünkü millet olarak hayli köklü bir tarihe ve zengin bir kültür ve sanat eserleri birikimine sahip olduğumuzu, geçmişle günümüz arasında da bir köprü vazifesi gören, kültür ve sanat alanındaki eserlerimize bir gözattığımızda rahatlıkla görebiliriz.

İşte bu gerçeği doğrulayan eserlerden bir tanesi: Cacabey Medresesi. Cacabey Medresesi, 1272 yılında Büyük Selçuklu Sultanı Kılıçarslan'ın oğlu Cibril İbni Caca tarafından yaptırılmıştır.

Zamanında, "Gökbilimler Medresesi" manasına gelen "Heyet Medresesi" adı ile anılan "Cacabey Medresesi" tam manasıyla dört dörtlük bir eğitim kurumu, araştırma merkezi ve rasathane olarak inşa edilmiştir. Medresenin tavanında cami kubbesine benzer, gökyüzünü rahatlıkla inceleyebilmek için yaklaşık 5 metre çapında, basık ve ucu kesik bir koni biçiminde olup, cami içinde, kuzey tarafta kubbeye iki üç metre mesafede, yerden yedi sekiz metre yükseklikte bir balkon vardır. Ayrıca yine cami içinde, caminin ortasında, şimdi toprak altında kalmış, bir havuz mevcuttur. Bu havuz ile geceleri

kubbeden havuza akseden yıldızlar incelenmiş, uzaklıkları hesap edilmiştir.

Cacabey Medresesi'nde, astronomi yanında Türk dili, tasavvuf ve İslâm fihhi da okutulmuş, burada pek çok bilim adamı yetiştirilmiştir.

Cacabey Medresesi mimari tarz olarak da ilginç bir özelliğe sahiptir. Öyle ki, Selçuklu mimari tarzının ilginç bir örneği olan medrese, uzaktan bakıldığında sanki bir kaleye veya garip bir uzay gemisine benzemektedir. İkinci bir özelliği ise, cami kapısının bulunduğu tarafta yer alan iki sütunun tıpkı günümüzdeki füzelerle benzeridir.

Dünya Kültür Medeniyeti'ne damgasını vuran böyle eserlere sahip bir milletin ferdi olarak bize düşen herhalde, şanlı tarihimize ve atalarımızın yaptıklarına bakarak daha çok çalışmak olacaktır.

Sökülen gemi parçaları rağbet görüyor

ALİAĞA (A.A.)- Sökülen ticaret ve savaş gemilerinden çıkan eşyalar, antikacılar için yeni bir ilgi alanı haline gelirken, meraklılar, evlerinde ve işyerlerinin bir köşesinde "gemi butiği" oluşturuyor. İzmir'in Aliağa ilçesinde kurulu gemi söküm

viren metalurji mühendisi Hicri Kınay ise, bu hobisi ile ilgili olarak şunları söyledi:

"Evinde bu küçük müzede bir odayı Hollanda, Almanya, Japonya ve Sovyetler Birliği'ne ait ticaret ve savaş gemilerinden çıkan, dümenler, lumbozlar, fenerler, dev pusulalarla süsledim. Bunların dışında en değerli narca da, tarihi tam olarak tesbit edilmiş bir Fran-

"Ağaçkurdu" Özbilgen'in sergisi

KÜLTÜR SANAT SERVİSİ

İSTANBUL (ZAMAN)- Ağaç oyma sanatçısı Atif Özbilgen'in sergisi Üsküdar Uran Kültür ve Sanat Merkezi'nde açıldı. Özbilgen'in 35 eseriniyer aldığı sergide ayrıca Ahmet Candar, Necmettin Camcı, İclâl Ereñtürk, Sami Ekal ve Fulya Çetin'in de yağlıboya çalışmalarını sergileniyor.

"SABRİN GÖRKEMİ"

Aralıksız 63 yıl süren sanat hayatının içine yazırlık, yayımcılık ve gazeteciliği de sığdıran Atif Özbilgen, 1967-1973 yılları arasında yayımını sürdüren edebiyat dergisi Güney'in sahipliği ve yönetmenliğini de yapmıştı.

Zaman gaz. 19-10-91 Cumartesi